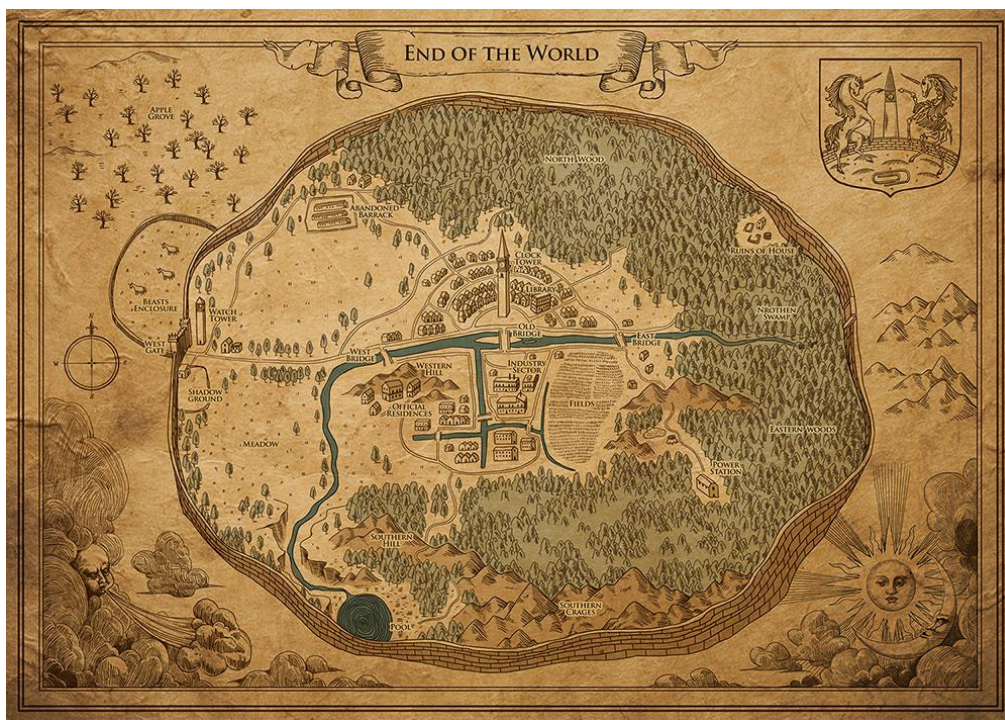

18041502OE

Το δάσος

Στο βιβλίο του «*Σκληρή Χώρα των Θαυμάτων και το Τέλος του Κόσμου*», ο Ιάπωνας συγγραφέας Χαρούκι Μουρακάμι περιγράφει μία φανταστική περιοχή που την ονομάζει «Το Τέλος του Κόσμου». Η περιοχή αυτή, ορισμένη από ένα αδιαπέραστο τείχος που υψώνεται τριγύρω της, αποτελεί ουσιαστικά στο βιβλίο ένα συμβολισμό του ανθρώπινου υποσυνείδητου. Στην πραγματικότητα είναι, σύμφωνα με την πλοκή, το υποσυνείδητο του ήρωα, στο οποίο σταδιακά αυτός παγιδεύεται. Το «Τέλος του Κόσμου» λοιπόν, περιλαμβάνει μεταξύ άλλων ένα μικρό χωριό, ένα λιβάδι, μία περιοχή όπου εκτρέφονται μονόκεροι, μία σκοτεινή λίμνη και στη μεγαλύτερη έκτασή του ένα μυστηριώδης **δάσος** («*woods*» στην αγγλική μετάφραση του μυθιστορήματος). Το δάσος αυτό, αποτελεί την πλέον αχαρτογράφητη περιοχή του «Τέλους του Κόσμου», και αντίστοιχα του υποσυνειδήτου του ήρωα. Στην πορεία του βιβλίου ο ήρωας προσπαθεί να το καταγράψει και να δημιουργήσει ένα χάρτη του, και τελικά είναι εκεί που βρίσκει καταφύγιο για να γλυτώσει το «Τέλος του Κόσμου (του)» του τίτλου.

Το δάσος λοιπόν ως ένας τόπος μυστηριακός και σκοτεινός. Ένα μέρος που προκαλεί δέος, αλλά ταυτόχρονα παρέχει τη δυνατότητα σε κάποιον να χαθεί μέσα του βρίσκοντας τον εαυτό του. Το δάσος ως μία έκφραση της Διονυσιακής υπόστασης. 'Βάναυσο', μη λογικό και 'πρωτόγονο'. Το μυθιστόρημα του Μουρακάμι αντιστρέφει όμως την αντίληψη που θέλει το δάσος εχθρικό και επικίνδυνο. Ενώ διατηρεί το μυστήριό του και αυτή τη διονυσιακή υπόσταση είναι τελικά αυτό που προσφέρει τη λύση. Το δάσος παρόλο το μυστήριό του μετατρέπεται σε **καταφύγιο**.

Εικόνα 1: αναφορές: Haruki Murakami - map of the End of the World

Ο κήπος

Αντίστοιχα φορτισμένη με συμβολισμούς είναι και η έννοια του κήπου. Αν στην παράδοση – και σε αντίθεση με τον Μουρακάμι – το δάσος συμβολίζει το άγνωστο, τη βαναυσότητα της φύσης και τους τρόμους που πιθανά αυτή να κρύβει, ο κήπος βρίσκεται στον αντίποδα. Είναι η νίκη του ανθρώπου πάνω στη φύση και τα στοιχεία της τα οποία υποτάσσονται και ελέγχονται. Ο άνθρωπος έχει πλέον το πάνω χέρι, επιλέγει τι θα επιβιώσει και τι όχι, ορίζει το βαθμό της οργάνωσης και της

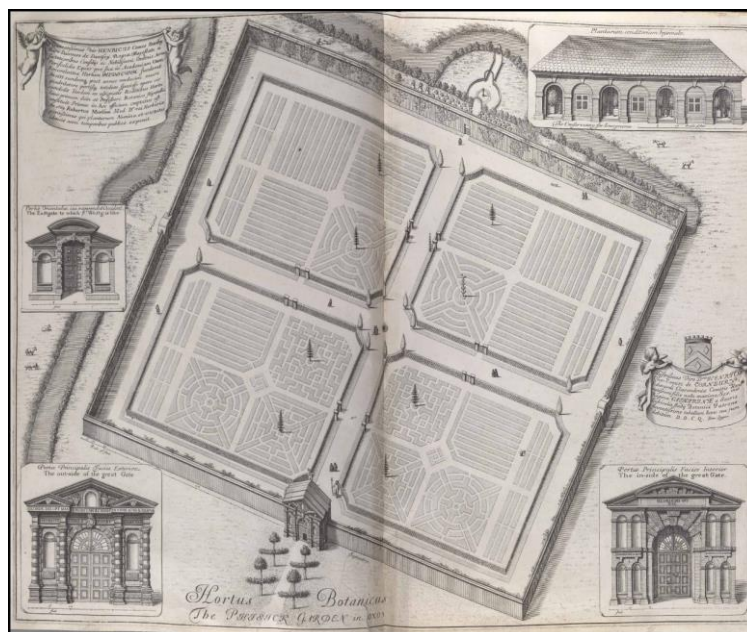
Εικόνα 2: αναφορές: Ιερώνυμος Μπος - Ο κήπος των απολαύσεων

ελευθερίας. Δεν είναι τυχαίο το ότι ο χαμένος παράδεισος, η βιβλική Εδέμ, παίρνει πολύ συχνά τη μορφή του κήπου. Η αρμονία και η σιγουριά αυτού του κήπου γίνεται το ζητούμενο της ανθρώπινης ύπαρξης. Η ασφάλειά του το διακύβευμα της απομάκρυνσης των πρωτόπλαστων από αυτόν. Ο κήπος εκφράζει το Απολλώνιο στοιχείο σε αντιδιαστολή με το διονυσιακό του δάσους.

Η πρόταση

Η παρούσα πρόταση για την περιοχή της ΕΘΙΑΓΕ στη Λάρισα, ξεκινάει από αυτό το δίπολο και την ένταση που δημιουργείται ανάμεσα στις έννοιες του κήπου και του δάσους. Μόνο που σε αντίθεση με τη βιβλική αφήγηση δεν τις αντιμετωπίζει ως τη θεμιτή και την αθέμιτη εκδοχή της φύσης, αλλά αντίθετα ως δύο διαφορετικές υποστάσεις του φυσικού στοιχείου που είναι απαραίτητες στην ανθρώπινη ύπαρξη. Η συνύπαρξη και η ανάμειξή τους καθορίζει τον χαρακτήρα της πρότασης. Η διαλεκτική σχέση που τα χαρακτηρίζει ως τώρα αντικαθίσταται από μία σχέση **μετάβασης**.

ο βοτανικός κήπος

Εικόνα 3: αναφορά: hortus botanicus

Στο βορειοανατολικό κομμάτι του site χωροθετείται ο βοτανικός κήπος. Αποτελεί την έκφραση της οργανωμένης και ελεγχόμενης εκδοχής τους φυσικού στοιχείου. Ακολουθώντας την τυπολογία του “hortus conclusus” σχηματίζεται ως ένα σύνολο περικλειστων ορθογωνίων που φιλοξενούν διαφορετικούς τύπους και είδη φυτών. Τρία θερμοκήπια επιτρέπουν την ύπαρξη φυτών από διαφορετικά κλίματα (πχ τροπικά φυτά) καθώς και τη συνεχή παρουσία εποχιακών φυτών. Η αυστηρή διάταξη

που υπονοεί η τυπολογία του hortus conclusus / hortus botanicus διασπάται: ο κάναβος μετατρέπεται σε ένα πεδίο ορθογωνίων – αρχικά – σχημάτων που δημιουργούν νησίδες ενδιαφέροντος. Ανάμεσά τους υπάρχουν στεγασμένες διαδρομές που δίνουν πρόσβαση στους διαφορετικούς θεματικούς κήπους.

Εικόνα 4: αναφορά: hortus conclusus

Η αρχιτεκτονική αντιμετώπιση του βοτανικού κήπου έχει να κάνει με τη δημιουργία μίας συνθήκης ηρεμίας και γαλήνης. Ο στόχος είναι να δημιουργηθεί ένας τόπος όπου κάποιος δεν θα τον επισκέπτεται μόνο μία φορά για να δει τις ‘εκθέσεις’ φυτών που φιλοξενεί, αλλά αντίθετα θα μπορεί να επανέρχεται συνεχώς για να βρει ηρεμία και ανάπαυση. Προφανώς ως βοτανικός κήπος αποτελεί προορισμό και πόλο έλξης επισκεπτών, αλλά ταυτόχρονα, αποτελεί και τόπο που θα μπορεί να χρησιμοποιείται ως μέρος καθημερινής ανάπαυσης και ανακούφισης από την πίεση της καθημερινής ζωής για τους κατοίκους της Λάρισας.

Το ‘πράσινο’

Το μεγαλύτερο μέρος της περιοχής επέμβασης καταλαμβάνεται από πυκνή, υψηλή βλάστηση που εκπροσωπεί το ‘δάσος’. Καλύπτει σχεδόν παντού τα όρια του site και δημιουργεί περιοχές που σε σημεία μπορεί να είναι σχεδόν αδιαπέραστες καθώς καλύπτονται από – φαινομενικά – ανεξέλεγκτη βλάστηση. Ταυτόχρονα μία σειρά από διαδρομές επιτρέπει την κίνηση και την ποδηλασία μέσα στο πράσινο. Κρυμμένα μέσα του βρίσκονται χωρικά γεγονότα που μπορεί να συναντήσει κανείς στην περιήγησή του. Από κατασκευές και μικρά θερμοκήπια μέχρι χώρους στάσης και ένα γήπεδο τένις ανάμεσα στα δέντρα, τα γεγονότα αυτά αποτελούν ταυτόχρονα λόγο επίσκεψης για τους συστηματικούς χρήστες του πάρκου αλλά και έκπληξης για αυτούς που το επισκέπτονται πρώτη φορά.

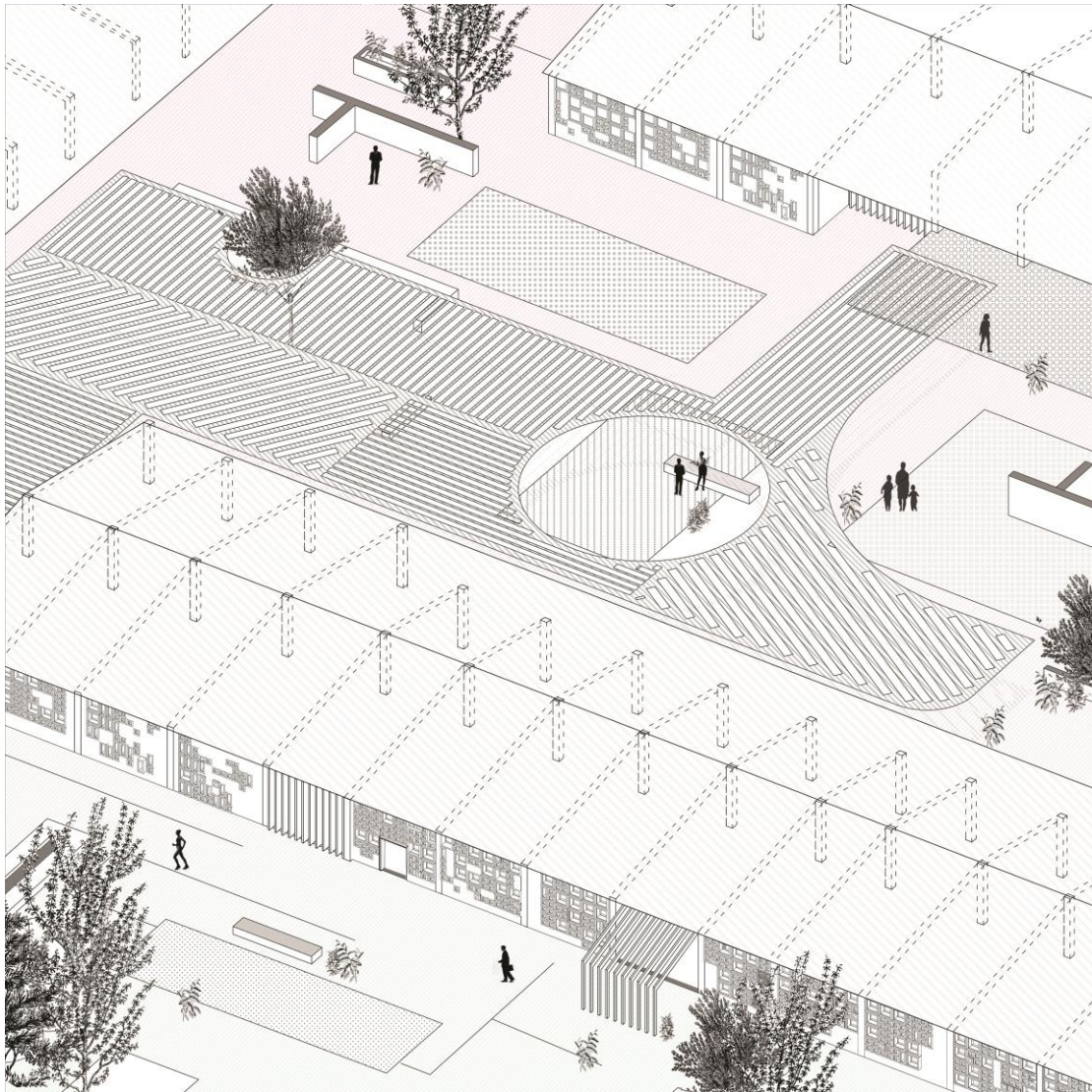

Εικόνα 5: αναφορά: Bouquereau - Nymphs and Satyr / η διονυσιακή εκδοχή του δάσους

Το δάσος λοιπόν, πέρα από ένας πολύτιμος ‘πνεύμονας’ για την πόλη, γίνεται και ένας τόπος όπου κάποιος μπορεί να χαθεί, όπως και ο ήρωας του Μουρακάμι. Γίνεται επίσης ένας τόπος που χαρτογραφείται από τους χρήστες σιγά σιγά ενθαρρύνοντας επαναλαμβανόμενες επισκέψεις. Τέλος μπορεί να γίνει ένας τόπος που θα αποτελέσει μέρος της καθημερινής ρουτίνας των κατοίκων μέσω των διαδρομών που προσφέρει, είτε για άθληση είτε για περίπατο.

Πολιτιστικό Χωριό

Στις υφιστάμενες αποθήκες χωροθετείται το πολιτιστικό χωριό. Οι χώροι φιλοξενίας και δημιουργίας των καλλιτεχνών γίνονται ουσιαστικά το ‘αστικό’ στοιχείο του πάρκου. Το αρχιτεκτονικό λεξιλόγιό τους παραπέμπει σε αυτό του βοτανικού κήπου αλλά με πιο ‘οργανωμένο’ τρόπο και με πολύ μικρότερη παρουσία του φυσικού στοιχείο. Ταυτόχρονα, η άμεση γειτνίασή του με τον κήπο και το δάσος φιλοδοξεί να λειτουργήσει ως έναυσμα για την καλλιτεχνική δημιουργία. Οι φιλοξενούμενοι καλλιτέχνες θα μπορούν να διαφεύγουν είτε στην ‘άγρια’ υπόσταση του δάσους, είτε στην ηρεμία του κήπου, και στην συνέχεια να επιστρέφουν στα studio που φιλοξενούνται στις αποθήκες ώστε να δημιουργήσουν.

Εικόνα 6: αξονομετρική απεικόνιση - πολιτιστικό χωριό

Κέντρο προώθησης Αγροτικής καινοτομίας / Μουσείο Εδαφών και Γεωργικής Τεχνολογίας

Το κέντρο προώθησης Αγροτικής καινοτομίας χωροθετείται μαζί με το μουσείο Εδαφών και Γεωργικής Τεχνολογίας στο βορειοδυτικό κομμάτι της περιοχής επέμβασης. Μοιάζει σαν ένα από τα ορθογώνια του βοτανικού κήπου να απομακρύνθηκε προς τα δυτικά και να αυτονομήθηκε. Η οργάνωσή του παραπέμπει και αυτή στη δημιουργία μίας περικλειστης δομής που κρύβει μια εσωτερική αυλή. Για την περίπτωση του μουσείου η εσωτερική αυτή αυλή έχει υποβαθμιστεί ένα επίπεδο έτσι ώστε να αποτελέσει τον εξωτερικό χώρο που μουσείο εδαφών που στην πίσω του πλευρά μπορεί να εκθέσει το ίδιο το έδαφος της περιοχής. Το επίπεδο του εδάφους μένει ελεύθερο, επιτρέποντας την θέαση της εσωτερικής αυλής, και το κέντρο έρευνας και προώθησης της αγροτικής καινοτομίας καταλαμβάνει τους δύο επόμενους ορόφους.

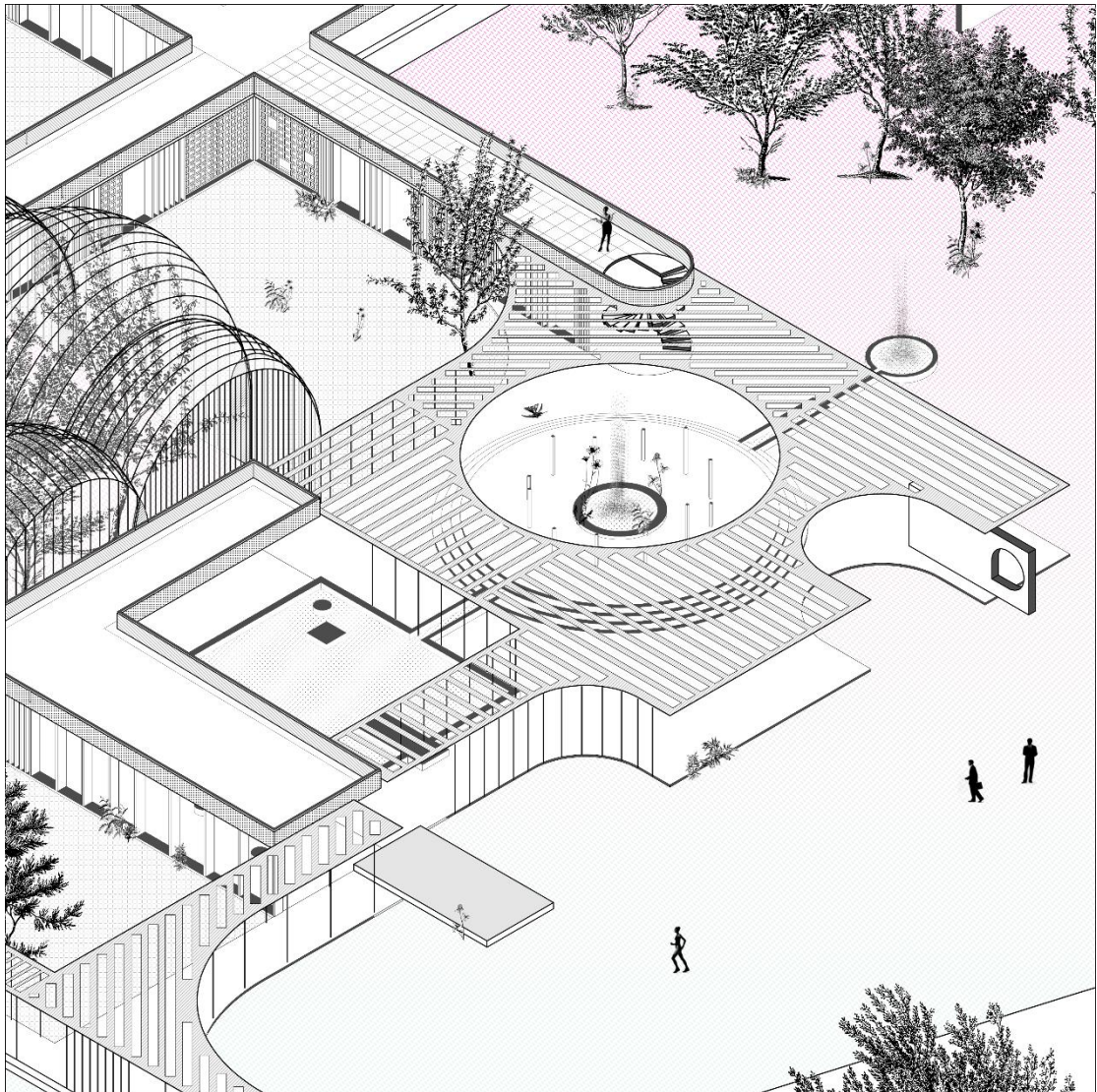

Εικόνα 7: αξονομετρική απεικόνιση - μουσείο εδαφών / κέντρο προώθησης αγροτικής καινοτομίας

Το κτίριο είναι κρυμμένο μέσα στη βλάστηση αλλά και σε άμεση σχέση με τον βοτανικό κήπο ώστε να επιτρέπει την επικοινωνία. Σε ένα συμβολικό πλέον επίπεδο μεταφέρει το κομμάτι της έρευνας μέσα στο δάσος: η καινοτομία μπορεί προκύψει μόνο μετά από την αποδοχή του αγνώστου που αυτό αντιπροσωπεύει.

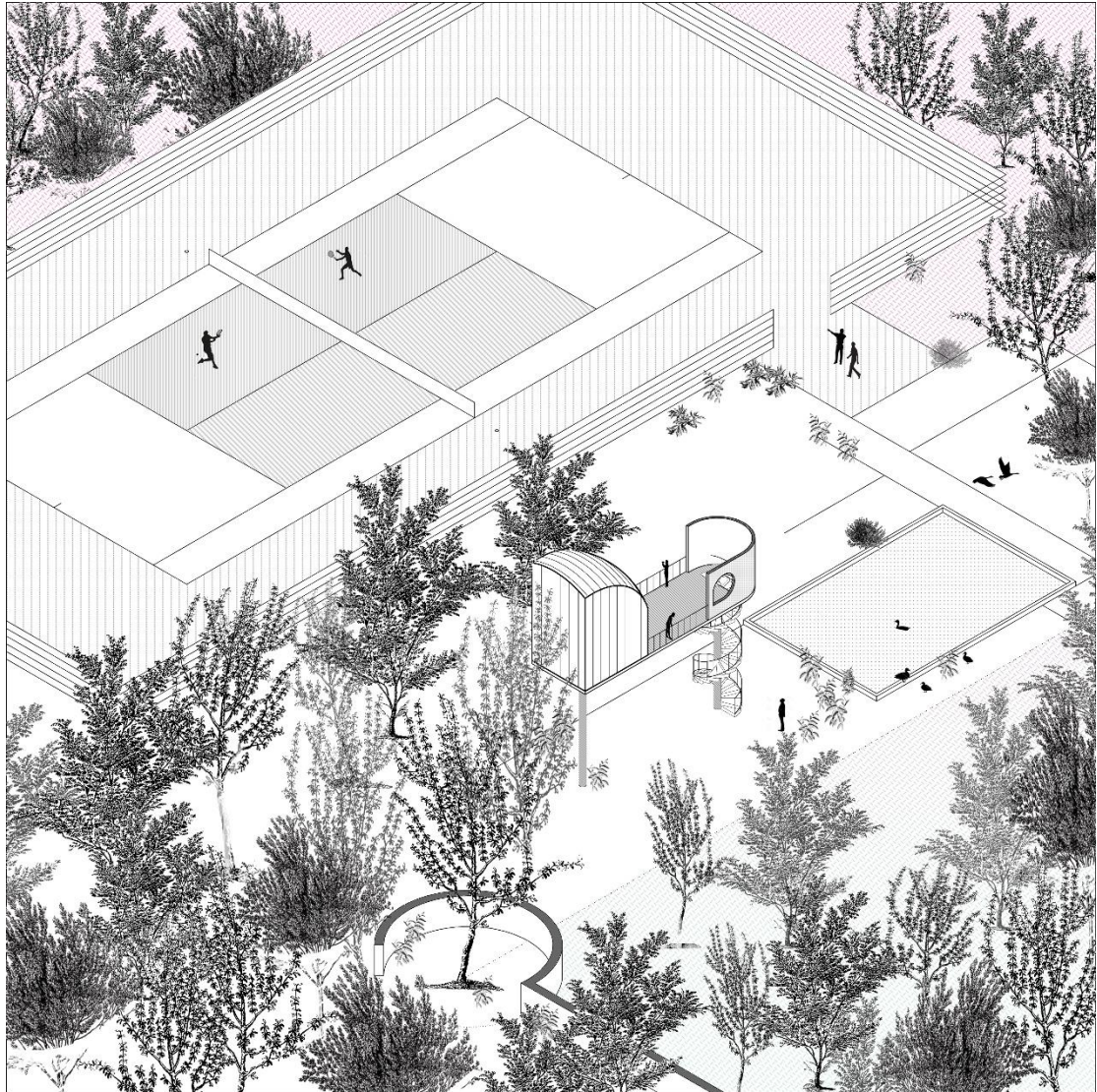
Το ενδιαίτημα

Όλα τα παραπάνω στοιχεία, μπορεί να είναι ισχυρότερα σε διαφορετικά σημεία της επέμβασης το καθένα, αλλά συναντιούνται στα όριά τους και μπλέκονται σχηματίζοντας μία σειρά από ενδιαίτημα καταστάσεις που αποκτούν καινούριο χαρακτήρα. Σε αυτή την προσπάθεια ανάμειξης και μπολιάσματος των διαφορετικών ποιοτήτων, είναι πάλι το δάσος που αναλαμβάνει το ρόλο της *συνδετικής ουσίας*. Παρεμβάλλεται ανάμεσα σε όλες τις άλλες διαφορετικές καταστάσεις και προσφέρει τη δυνατότητα **μετάβασης**.

Εικόνα 8: αξονομετρική απεικόνιση / βοτανικός κήπος

Η πρόταση στο σύνολό της φιλοδοξεί να δημιουργήσει μία συνθήκη – ή καλύτερα: μία σειρά από συνθήκες – που **θα αναβαθμίσουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων**. Από τη μία θα δημιουργήσει έναν ισχυρό πόλο έλξης επισκεπτών, αλλά ταυτόχρονα αποσκοπεί στο να γίνει και αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής των κατοίκων της Λάρισας. Αποφεύγοντας τυπικούς τρόπους οργάνωσης του αστικού πρασίνου, δημιουργεί ουσιαστικά ένα αστικό δάσος ανοίγοντας προς κατευθύνσεις νέων σχηματισμών του φυσικού στοιχείου εντός του αστικού ιστού.

Εικόνα 10: αξονομετρική απεικόνιση / το δάσος

Εικόνα 9: προοπτική απεικόνιση / βοτανικός κήπος

Εικόνα 11: προοπτική απεικόνιση / βοτανικός κήπος